

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**



Факультет філології

Кафедра української літератури

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ У
ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Українська мова і література»

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.01 Українська мова та література

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1
від «26» серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Методика викладання української літератури у вищих навчальних закладах»
Викладач (-і)	Слоньовська Ольга Володимирівна
Контактний телефон викладача	(0342)596074
Е-mail викладача	olga.slonovska@ukr.net
Формат дисципліни	очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очні консультації: 30 год. Понеділок 11.30- 13.30. Кафедра української літератури, 303 ауд. Онлайн-консультації: 30 год.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Курс покликаний допомогти здобувачам вищої освіти набути належні знання з методики викладання української літератури у вищій школі, підготувати філологів до практичної діяльності, сформуванню вміння створювати ефективні навчально-виховні ситуації в освітньому та виховному процесі з вагомим використанням сучасних технологій навчання, допрацьовувати практичні вміння та навички науково-дослідницької діяльності здобувачів вищої освіти, формувати естетичні смаки вектори самоосвіти. У результаті вивчення курсу здобувач вищої освіти має на основі засвоєних теоретичних понять уміти ефективно застосовувати різні комбінації методів і прийомів викладання української літератури, обирати творчий підхід під час проведення занять різного типу, індивідуальної, самостійної та дистанційної форми навчання.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою вивчення навчальної дисципліни є:</p> <p>Досягнення розуміння здобувачами вищої освіти загальних засад методики викладання української літератури у вищій школі; оволодіння основами педагогічної теорії, дидактикою вищої школи, логічного формування у здобувачів вищої освіти здатності до свідомого вибору засобів педагогічного впливу відповідно до різних ситуацій для успішного вирішення проблем навчання, виховання і освіти. Забезпечення належної теоретичної і практичної підготовки здобувачів вищої освіти до подальшої роботи у вищій школі; забезпечення фундаментальними знаннями, вироблення практичних навичок й уміння використання передових методологічних напрацювань методики вищої школи; ознайомлення з розвитком сучасної методики української літератури, вагомим внеском у цю педагогічно-літературознавчу науку передових вчених, розвитком сучасних літературознавчих методологій, зокрема психоаналізу, структуралізму, постструктуралізму, інтертекстуальності, герменевтики, компаративістики, міфологічної критики. розкриття сутності, становлення та етапів розвитку методики викладання української літератури у вищій школі в її взаємозв'язках з методикою вивчення української літератури в школі середній, літературознавчими методологіями, загальною і віковою психологією, педагогікою, історією української літератури, теорією літератури, культурою, мистецтвом українського народу.</p> <p>Основними цілями вивчення дисципліни є оптимальне забезпечення здобувачів вищої освіти фундаментальними основами методики вищої школи.</p>	

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми в галузі українського мовознавства, літературознавства, термінознавства та філологічної науки загалом у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та / або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 11. Здатність до проведення досліджень на належному рівні.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності:

ФК 2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.

ФК 9. Здатність застосовувати новітні методики й технології під час викладання філологічних дисциплін.

ФК 10. Уміння виявляти і розробляти проблематику щодо створення проектів із вивчення сучасних літературних напрямів, творчості окремих українських письменників, їхнього впливу на розвиток суспільних процесів та формування культурного середовища.

Програмні результати навчання:

ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного та літературного матеріалу.

ПРН 18. Уміло й компетентно застосовувати знання з методики вивчення філологічних дисциплін у професійній діяльності.

ПРН 20. Втілювати у професійній діяльності набуті знання про розвиток української мови та літератури в рідному краї – Галичині.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
Практичні заняття	18
Самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
6	014 Середня освіта. 014.01 Українська мова і література	3	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

	кількість год.
--	----------------

Тема	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Методика викладання української літератури як навчальний предмет у вищій школі.	2		4
Тема 2. Особливості викладання методики української літератури у вищій школі.		2	4
Тема 3. Методика вивчення творчості Т. Шевченка в контексті літературного процесу доби у вищій школі.	2		4
Тема 4. Методика вивчення послання «І мертвим, і живим...» Т. Шевченка у вищій школі. Поняття про етнокультурні компетентності та їх цілеспрямоване застосування.		2	4
Тема 5. Методика викладання літератури української діаспори у вищій школі.		2	4
Тема 6. Методика інтерпретації культурологічного потенціалу лірики Ліни Костенко.	2		4
Тема 7. Інструментарій архетипної критики під час практичних (семінарських) занять у вищій школі.		2	4
Тема 8. Методика інтерпретації особливості психотипів ліричних героїв у громадянських поезіях В. Симоненка й М. Вінграновського.		2	4
Тема 9. Розвиток життєвих, естетичних, фахових та етнокультурних компетентностей майбутніх науковців-філологів.	2		4
Тема 10. Методика вивчення творчої спадщини Т.Шевченка «року високого сонця» (1845) (Євген Сверстюк).		2	4
Тема 11. Методика наукової інтерпретації поеми-містерії Т. Шевченка «Великий льох».	2		4
Тема 12. Метод проектів на матеріалах творчості Т. Шевченка.		2	4
Тема 13. Методика інтерпретації лірики поетів української діаспори 20-х – 50-х років ХХ ст.	2		4
Тема 14. Методика інтерпретації творчої спадщини Уласа Самчука.		2	4
Тема 15. Методика інтерпретації творчих доробків Василя Барки та Івана Багряного.		2	4
ЗАГ.:	12	18	6 0
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Вид контролю – екзамен. Максимальна оцінка – 100 балів. Допуск до екзамену – максимум 50 балів (оцінки за практичні заняття – 25 балів, за контрольну роботу – 10 балів, за самостійну роботу – 10 балів), за розробку мультимедійних фрагментів – 2, за тестові завдання – 3 бали. Власне екзаменаційна робота – 50 балів. Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи.		
Практичні заняття	Виконання контрольної роботи, що складається з теоретичного питання та практичних завдань. Максимальна оцінка за кожне практичне заняття 5 балів. За практичні заняття максимум 25 балів. До цих балів додаються ще 3 бали за тестові завдання (при їх наявності) і 2 бали за створення мультимедійних фрагментів для практичних занять (при наявності інтерактивних засобів). За самостійну роботу максимум 10 балів і за контрольну роботу – 10 балів. Отже ще до екзамену можна набрати максимум 50 балів. Екзамен – 50 балів.		

Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих завдань і форм роботи, отримання з кожного позитивної оцінки. Враховуються навчальні досягнення здобувачів вищої освіти (бали), набрані під час аудиторних занять, при виконанні самостійної роботи..
Підсумковий контроль	Форма контролю – екзамен. Форма здачі – письмова. Максимальна кількість балів за екзамен – 50 балів. Здобувач вищої освіти, який не набрав 50 балів за відомістю № 1, користується правом перескладання іспиту за відомістю № 2, № 3. Здобувач вищої освіти, який не набрав 50 балів за відомістю № 3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до «Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін...» (кредитів ECTS) в умовах ECTS – http://surl.li/gidvsv

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи. Письмові роботи виконують здобувачі освіти, які навчаються за загальним графіком, відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу...» (<http://surl.li/schrrt>), та індивідуальним графіком, відповідно до «Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком...» (<http://surl.li/rqxgbg>). Форму письмового виконання роботи втілено на практичних, індивідуальних заняттях, під час написання контрольної, самостійної роботи чи виконання індивідуального завдання.

Академічна доброчесність. У «Кодексі честі...» ЗВО встановлено морально-етичні принципи та правила поведінки для всіх учасників навчально-освітнього процесу. За цим документом представники університетської громади повинні дотримувати принципу академічної доброчесності та у всій своїй навчальній і викладацькій діяльності зобов'язані діяти порядно, доброчесно (<http://surl.li/ghdhbt>). За дотриманням членами університетської громади морально-етичних та правових норм цього Кодексу відповідає Комісія з питань етики та академічної доброчесності при університеті, яка відстежує і регламентує поведінку здобувачів освіти в навчальному процесі відповідно до «Положення про комісію з питань етики та академічної доброчесності...» (<http://surl.li/dhanuj>)

Відвідування занять. Урегульовано «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу... » (<http://surl.li/schrrt>). У разі пропуску занять здобувачі освіти повинні відпрацювати їх індивідуально в письмовій чи усній формі, щоб виконати всі завдання вхідного, поточного, підсумкового контролю.

Неформальна освіта. Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (<http://surl.li/mgmnnyr>). Для здобуття неформальної освіти рекомендовано використання платформ Coursera, Prometheus, Udemy, EdEra та ін.

8. Рекомендована література

- Бондаренко Ю. І. Теорія і практика навчання української літератури на філософсько-історичних засадах у старших класах загальноосвітньої школи : монографія. Ніжин: Вид-во Ніжин. держ. пед ун-ту ім. М. Гоголя, 2009. 352 с.
- Власова О. І. Педагогічна психологія: навч. посіб. Київ: Либідь, 2005. 400 с.
- Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Метод. посіб. / автор-уклад. О. Пометун, Л. Пироженко. Київ : А. П. Н., 2012. 136 с.
- Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології. Київ: Академвидав, 2004. 352 с. (URL : <https://academia-pc.com.ua/product/306>)
- Ісаєва О. О. Концептуальні основи аналізу художнього твору в школі: наук.-теорет. зб. Тернопіль: Астон, 2016.
- Лавриченко Н. М. Педагогіка соціалізації: європейські обриси. Київ: ВіРА ІНСАЙТ, 2010. 444 с.
- Лісовський А. М. Етюди з методики викладання літератури. Київ: Ленвіт, 2013. 105 с.

Мацевко-Бекерська Л.В. Методика викладання світової літератури: Навчально-методичний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 320 с.

Мірошниченко Л. Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах. Київ : Ленвіт, 2000. 240 с.

Москалець В.П. Психологія особистості: навчальний посібник / Рекомендовано міністерством освіти і науки, молоді та спорту України для студентів навчальних закладів Київ: Центр учбової літератури, 2013. 415 с.

Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі. Навчальний посібник. Київ: ЧП, 2007. 211 с. (URL : <https://studfiles.net/preview/4495672/>)

Наукові основи методики літератури: посіб. для студ. вищ. навч. закладів / [за ред. Н. Волошиної]. Київ : Ленвіт, 2002. 344 с.

Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: навч. Посібник. М-во освіти і науки України. Львівський держ. ун-т внутрішніх справ. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 472 с.

Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах : навч. посіб. для студ. вищ. навч. Закладів. Київ, 2000. 317 с.

Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивного навчання. Київ, 2017. 144 с.

Пометун О. І. Методика навчання історії в школі. Київ: Генеза, 2019. 328 с.

Пультер С. Методика викладання української літератури. Тернопіль: Підручники і посібники, 2014. 144 с.

Ситченко А.Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах: навч. посіб. для студентів-філологів. Київ: Ленвіт, 2011. 291 с.

Скрипченко О. В. Вікова та педагогічна психологія. Київ: Каравела, 2019. 400 с.

Степанишин Б. І. Література – вчитель – учень: самостійне вивчення учнями літератури. Київ: Освіта, 1993. 240 с.

Токмань Г.Л. Методика навчання української літератури в середній школі: підручник. Київ: Академія, 2012. 312 с. Серія («Альмамагер»).

Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція: монографія. Київ: Міленіум, 2012. 320 с.

Тягло О. В. Критичне мислення: навч. посіб. Харків: Основа, 2008. 189 с.

Уліщенко В. Теорія і практика інтерсуб'єктного навчання української літератури в школі: монографія. Київ: Вид-во НПУ імені МП Драгоманова, 2011. 486 с.

Інформаційні ресурси

Закон України «Про освіту» – <http://surl.li/bqqngq>

Закон України «Про вищу освіту» – <http://surl.li/vajjvp>

Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» – <http://surl.li/fdzvbi>

Студентський путівник Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника – <http://surl.li/zxrcek>

Студентський філологічний вісник. Серія: Мовознавство. Літературознавство – <http://surl.li/dqfxmz>

Слоньовська Ольга Володимирівна
кандидат педагогічних наук, професор кафедри української літератури